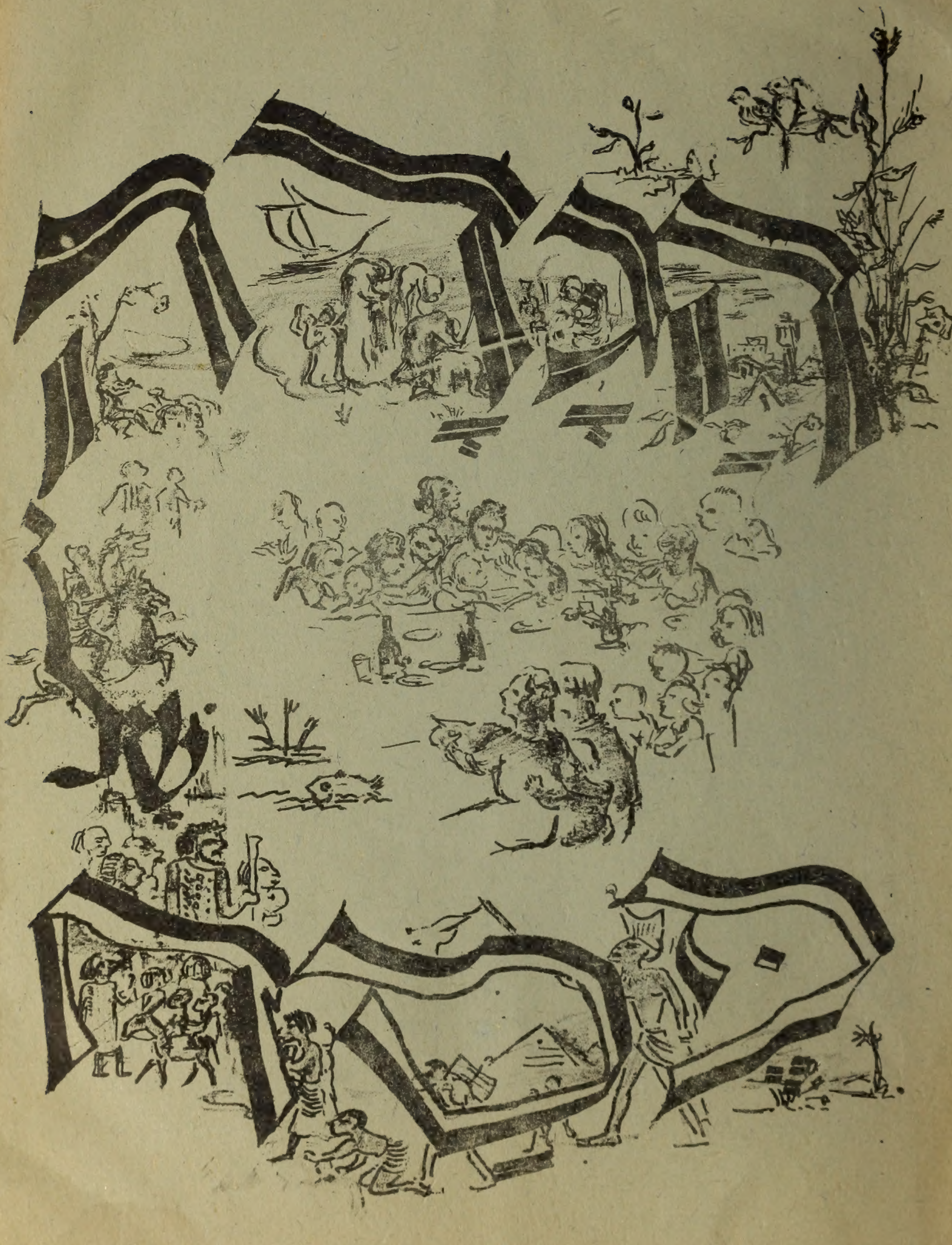

הגדה
פסח

הַחֹדֶשׁ הַזֶּה

הוּא לָכֶם רֹאשׁ חֳדָשִׁים
רִאשׁוֹן לְכָל חָדְשֵׁי הַשָּׁנָה
חֹדֶשׁ הָאָבִיב

וּבְחֹדֶשׁ הָאָבִיב
בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר בּוֹ
פֶּסַח הוּא
זְמַן חֵרוּתֵנוּ

כִּי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה יָצְאוּ
צִבְאוֹתָם מִמִּצְרַיִם
הַיּוֹם הָיוּ לְעָם!

היום

אתם יוצאים בחודש

האביב

הנה הסתו עבר
הגשם חלף הלך לו
הניצנים נראו בארץ
עת הזמיר הגיע
וקול התור נשמע בארצנו
התאנה חנטה פגיה
והגפנים סמדר
נתנו ריח.

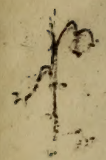

טל נופף עלי ארץ רוכה
ממגד שמים שבענו ברכה
טל צוה שנה טובה ומעוטרת
ופרי הארץ לגאון ולתפארת
טל ושבע מלא אסמינו
בן רוח שימנו.

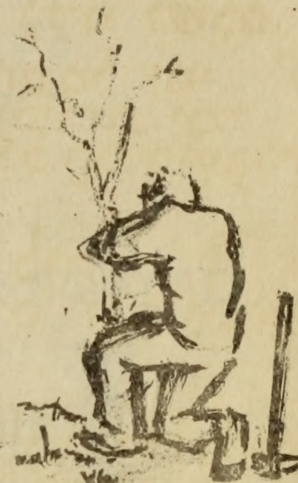
הא לחמא עניא

די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים
כל דיכפין - ייתי ויאכל!
כל דיצריך - ייתי ויפסח!
השתא עמנו בידי צר - לשנה
הבאה בארץ ישראל
השתא עבדי - לשנה הבאה
בני חורין.

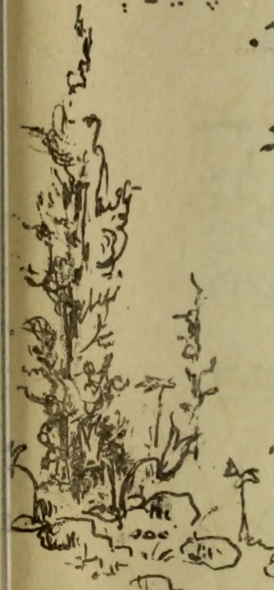

בְּרוּכָה אֲדָמָה, הֶעֱמִידַתְנוּ לֶחָג
לוּ רַק רֶגַע אֶחָד שֶׁל חֶדְוָה
רַק תְּמוֹל הִתְהַלְּכוּ פֹּה נוֹהִים
כְּתַנִּים עַל סְלָעִים וְחוּרְבָה.

רַק תְּמוֹל עוֹד לֶחָג כָּל רוֹאֶה פְּרוֹס חָזוֹ
כִּי שָׁדֵךְ הוּא צָמוּק וְרַחְמֵךְ כִּי עָקָר
בְּרוּכָה אַתְּ הֲיִי עַל הַפְּרִי שֶׁהֵנַבְתְּ
הֵן הָיִית כְּנָוֶה בַּמִּדְבָּר.

וְאַף כִּי גֵּוֵךְ כֹּה צָרוּב, לֹא עָנֹג
וְכַפֵּךְ כֹּה סַלְעִית וּכְבֵדָה –
נְקַבֵּל בִּבְרָכָה וּבְחֵן יְלָדוֹת
כָּל לֶטֶף רוּחֵךְ הַצּוֹדָה

מַה שִּׁיר לָךְ נָבִיא עַל הַבְּרִית שֶׁקִּדַּשְׁתְּ
בֵּין אַחִים, כְּקֹדֶשׁ הַשַּׁבָּת
עַל הָרֹן בִּלְבָבֵנוּ יָצַקְתְּ לְעִתִּים!
עַל הָאוֹר בַּנָּוֶה, עַל הַפַּת?

הננו מוכנים ומזומנים לספר
ביציאת מצרים, מעבדות
לחרות, משעבוד לגאולה.

כי גם אנו עלינו ממשכנות הדרי
של העם ועתה הבית הזה יחיד
נשאר לנו בו נמשיך לקדש את מועד
החרות אנו ובנינו ובני בנינו לעולם.

על כן ניחד יום זה בין כל ימות העמל, ימי
חדות היצירה וחרדת עתידות, ימי
רנת הקוצרים וצער ישראל וסבל המשועבדים
בכל אתר.

על כן ניחד לילה זה מכל הלילות
ונרבה לספר בו ביציאת מצרים - זכר ותקוה
לגאולה כי תבא
לשחרור כי יקום
ולחרות שלמה של האדם
כי יכונן.

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות?
שעשינו את כל השלחנות שלחן
אחד ושבת אחים גם יחד, אנו מסבים
אבות ובנים, הורים וילדיהם!

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות?
שעשינו את כל הספורים- ספור
אחד ואת כל השירים שיר אחד,
וכלו זכר ליציאת מצרים!

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות
שאנו מספרים ביציאת מצרים, בעוד
זעקת בני ישראל עולה מארצות
גלותם.

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות?
שאנו שמחים בעבודה ובבנין, בעוד
מתנכלים לנו להפר צעדינו?

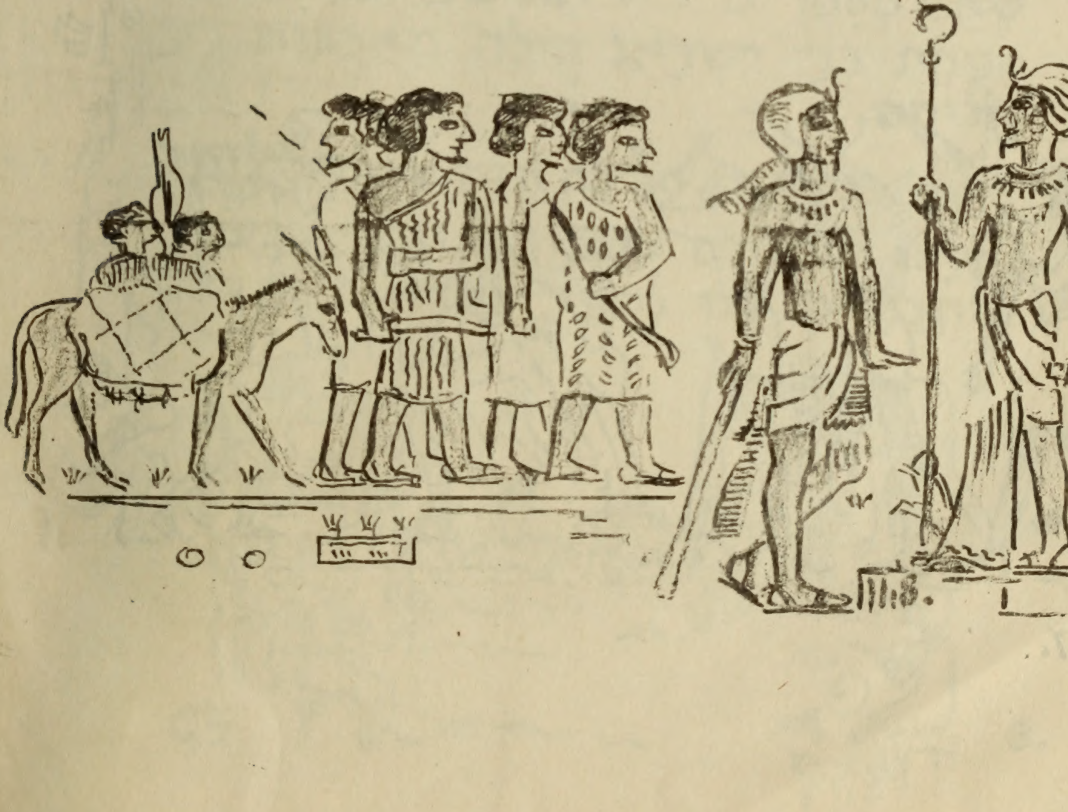
עבדים היינו לפרעה במצרים
ויעבידונו בפרך ונבן לו ערי מסכנות
את פיתום ואת רעמסס.
ונגאל משם, ונעבור ים בחרבה
וארבעים שנה נדדנו במדבר ונבא אל
ארצנו.

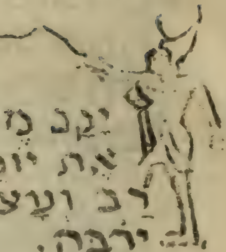
ואלמלא יצאו אבותינו ממצרים - הרי
אנו ובנינו ובני בנינו משעבדים היינו
לפרעה במצרים, וכל המרבה לספר
ביציאת מצרים - הרי זה משבח!

וַיָּבֹא יוֹסֵף וַיַּגֵּד לְפַרְעֹה וַיֹּאמַר: אָבִי
וְאַחַי בָּאוּ מֵאֶרֶץ כְּנַעַן וְהִנָּם
בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן. לָגוּר בָּאָרֶץ בָּאנוּ כִּי כָבֵד
הָרָעָב בְּאֶרֶץ-כְּנָעַן!

וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל יוֹסֵף: אֶרֶץ מִצְרַיִם
לְפָנֶיךָ הִיא! בְּמֵיטַב הָאָרֶץ הוֹשֵׁב אֶת
אָבִיךָ וְאֶת אַחֶיךָ!
וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן,
וַיֵּאָחֲזוּ בָהּ. וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּרְבּוּ וַיִּשְׁרְצוּ
וַיַּעַצְמוּ מְאֹד, מְאֹד, וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ אוֹתָם.

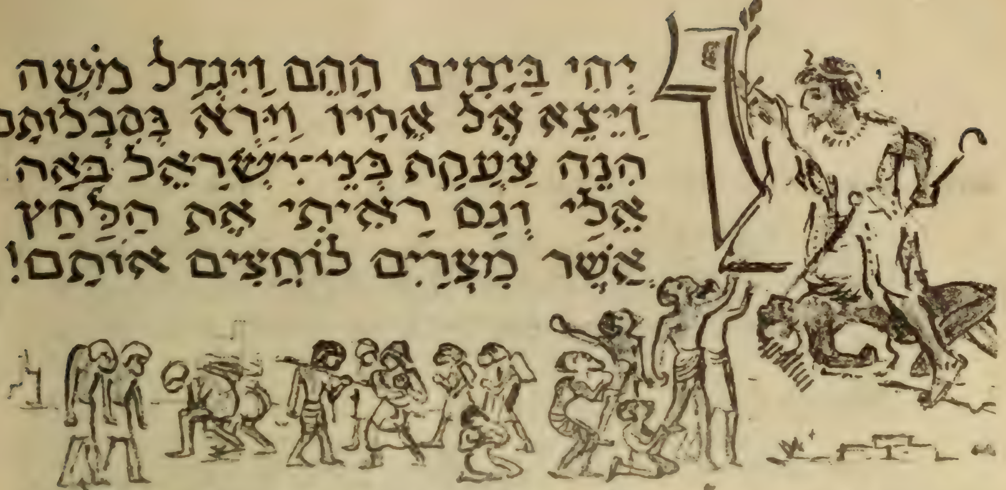
ויקם מלך חדש על מצרים, אשר לא ידע את יוסף. ויאמר אל עמו: הנה עם ישראל רב ועצום ממנו. הבה נתחכמה לו פן ירבה.

וימררו את חייהם בחמר ובלבנים ובכל עבודה קשה בבית ובשדה. ויצו פרעה: כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו!

ויאנחו בני ישראל ותעל שועתם מן העבודה

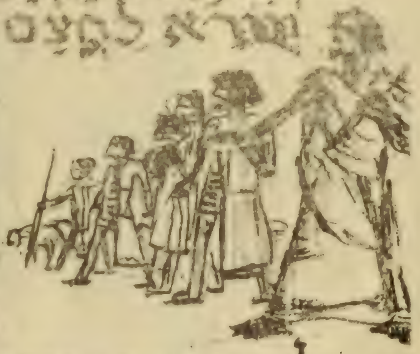
וכאשר יענו אותו כן ירבה
וכן יפרוץ!

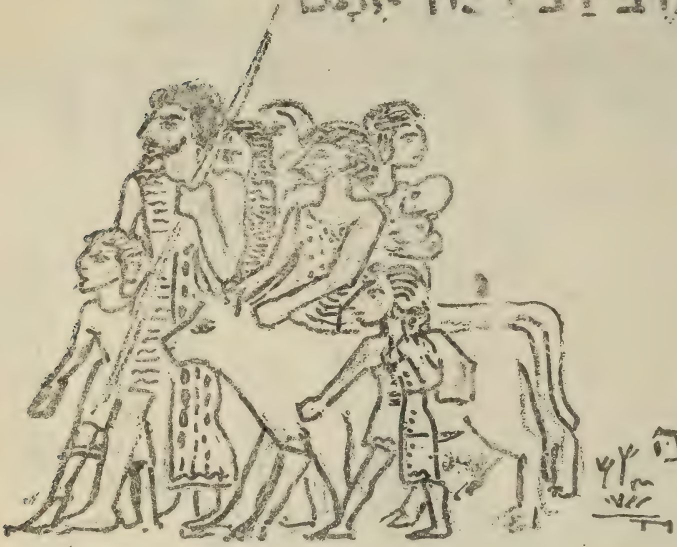
ויהי בימים ההם ויגדל משה
ויצא אל אחיו וירא בסבלותם:
הנה צעקת בני-ישראל באה
אלי וגם ראיתי את הלחץ
אשר מצרים לוחצים אותם!

ועתה לך בא מצרימה, ובאת אל
הענים ואל האמללים. אל כל
הנאנחים והנדכאים ואמרת אליהם
כי עבדים הם - והם לא יבינו;
כי אמללים הם - והם לא ידעו;
וכי גדול ענים וגדולים מכאוביהם
ונורא לחצם - והם לא יאמינו.

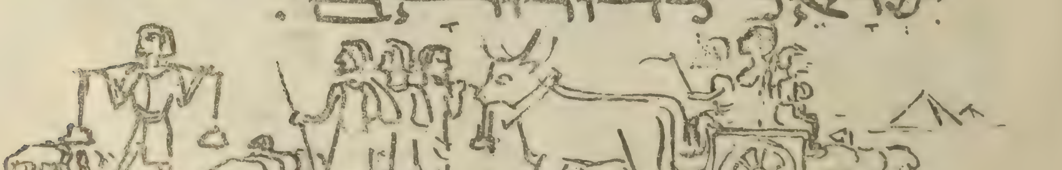

ופקחת עיניהם בחזק-יד
על כל לחצם ועל כל ענים
וגאלת אותם.
ועם רב ימשך מקרב אחיך
אשר לא ידעת ואשר
לא ידעוך ומקרב כל העם מסביב. אשר
רע ומר להם. והיית לאב-המון אדם
רב ולראש שבטיו ועשית מן התולעים
אדם, ומן הגזרים - עם, ומעפרות-חול-
ארץ

ויסעו בני ישראל מרעמסס סכתה
כשש מאות אלף רגלי הגברים לבד
מטף: וגם ערב רב עלה אתם
וצאן ובקר
מקנה כבד
מאד.
ויאפו את
הבצק אשר
הוציאו
ממצרים
עגות מצות
כי לא יכלו
עוד להתמהמה
וגם צידה
לא עשו
להם.

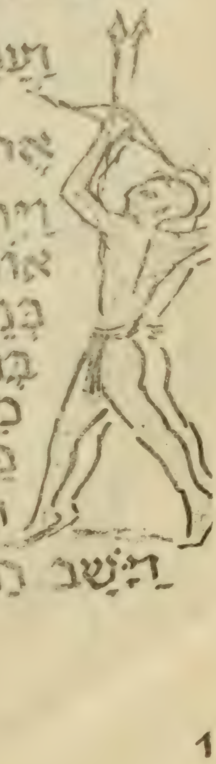
ומושב בני ישראל אשר ישבו במצרים
שלשים שנה וארבע מאות שנה.
ויהי בעצם היום הזה יצאו צבאותם
מארץ מצרים. ליל שמורים הלילה הזה לבני
ישראל לדורותם.

ויגד למלך מצרים כי ברח
העם ויהפך לבב פרעה
ועבדיו אל העם ויאמרו:
מה-זאת עשינו כי שלחנו
את ישראל מעבדנו?

וירדפו מצרים אחריהם וישיגו
אותם חונים על הים. ויבאו
בני-ישראל בתוך הים ויעברו
בתוך הים ביבשה וירדפו
מצרים אחריהם, כל סוס
פרעה, רכבו ופרשיו אל תוך
הים.

וישב הים לפנות בקר לאיתנו
ומצרים נסים לקראתו.

וַיֵּלְכוּ שְׁלֹשָׁה יָמִים בַּמִּדְבָּר וְלֹא מָצְאוּ מָיִם.
וַיָּבֹאוּ מָרָתָה וְלֹא יָכְלוּ לִשְׁתֹּת מַיִם מִמָּרָה
כִּי מָרִים הֵם.
וַיִּלֹּנוּ הָעָם עַל מֹשֶׁה: מַה נִּשְׁתֶּה?
וַיָּרֶב הָעָם עַל מֹשֶׁה: לָמָּה הֶעֱלִיתָנוּ מִמִּצְרַיִם
לְהָמִית אוֹתִי וְאֶת בָּנַי וְאֶת מִקְנִי בַּצָּמָא!

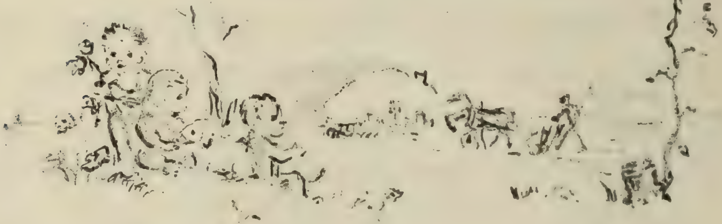
וַיִּבְכּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ: זָכַרְנוּ אֶת
הַדָּגָה אֲשֶׁר נֹאכַל
בְּמִצְרַיִם חִנָּם!

פתע פתאום יתנער דור עזוז וגבור
דור גבור מלחמה
הם קוראים:
דור אחרון לשעבוד וראשון לגאולה
אנחנו!
ידנו כבדה, ידנו החזקה
את כבד העול מעל גאון צוארנו
פרקה.
גם עתה אם סגר עלינו
מדברו אל נקם
על אף השמים וחמתם -
הננו ועלינו!

זכור את היום הזה אשר יצאתם בו
ממצרים, מבית עבדים. כי בכל דור
ודור חיב אדם לראות עצמו כאילו
יצא הוא ממצרים - לא אבותינו
בלבד - אף אנו נגאלנו עמהם!

כי בכל דור ודור נאנקים ישראל
ונאנק כל הנברא בצלם תחת עול
משעבדים - ובכל דור ודור מתפרץ
חרון הנדכאים לפרק עול
ובכל דור ודור יתחנן לב העשוקים
לקראת אביב חדש, לקראת חיים
חדשים, לקראת תקות
השחרור והתחיה.

והיא שעמדה לאבותנו ולנו
שלא אחד בלבד עמד עלינו
לכלותנו אלא שבכל דור
עומדים עלינו לכלותנו
ואנו נצלים מידם!

אש צרבה תבל
ויחרבו מוקדיה [illegible] מלפני חרב
מתהפכת.
כי בית עבדים גדול אז היתה הארץ
ויבשת הרבה אחת לפזורי
ישראל.
כי באה האימה עד שערי ביתנו ועל מפתננו
פסחה,
ויהי ביתנו שביב תקוה אחרון לטרופי-סער.

ויבא הפליט אחד מני אלף אשר לא באו,
אשר הומתו בהמוניהם
ואשר נפלו בקרב יאוש אחרון, וגם משארית
הפליטה אשר שרדה, והיא צמודה בכל נפשה
ובכל מאודה לתקות המכורה.
ובפיו - האמת הזועקת - אימת החדלון, אשר לא
יכלנו דעת ואשר לא אבינו דעת עד הסוף:
על חית האדם אשר הופיעה בכל מערומיה
ועל המוני-גוי אשר ידם היתה בפשע -
על ערמת זדים ומזימות שטן ועל בתי-המטבח
אשר הקימו לשמד ולרצח -
על קהילות בישראל אשר לא נותר להן שרידי
ועל האם אשר חנקה פרי-בטנה - מרב אימה.
ועל אלפים ורבבות אשר הובלו כצאן לטבח
באין-אונים ובאפס מעש...

ויוסף ויספר על מעטים אשר קמו מתוך העם
ויתעלו מעל לעם באמונתם ובגבורתם, ובהשליכם
למענו נפשם תמיד ובנפלם בקרב
כי בא תור [illegible] כי לא ישפותם

וכה אמר:

בודדים עמדו במערכה מעררים שתו-
ילים, אחים לא האמינו בם, ידידים
בגדו בם;
באפלת מחתרם ובתרי יערות למתו
ידיהם לאחוז נשק, להרוג באויבים
על אחד שבעה ולשמוח על כל זר
הרוג, על כל קרון מרוסק
ועל כל רכבת הרוסה.

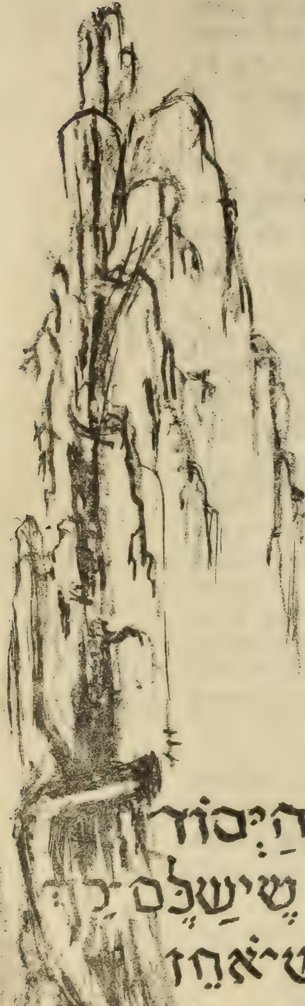
וגם על אלה היו דבריו:

על מצהלות עולם מוצל המתנער מעפרו
ועל בכי אכזבות אשר בוכים אידי
עם שכול ולא נוחם.

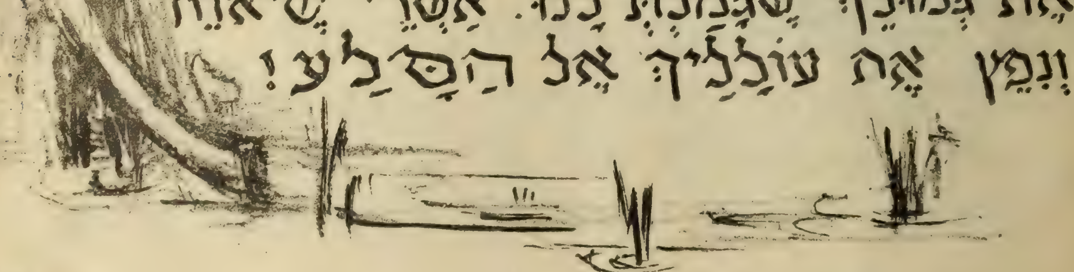
מִי יִתֵּן רֹאשִׁי מַיִם
וְעֵינִי מְקוֹר דִּמְעָה
וְאֶבְכֶּה יוֹמָם וָלַיְל
חַלְלֵי בַת־עַמִּי.
קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע
נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים
רָחֵל מְבַכָּה עַל בָּנֶיהָ
מֵאֲנָה לְהִנָּחֵם.

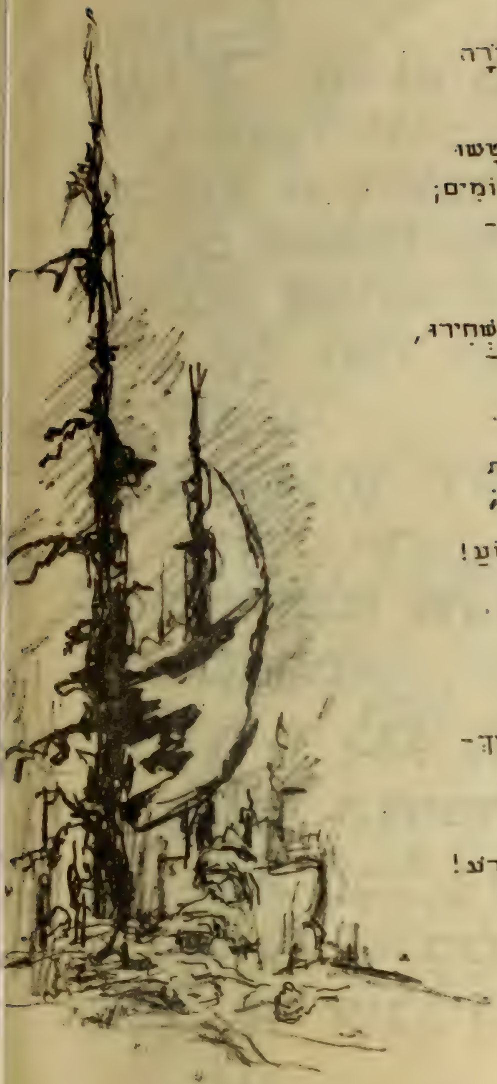

על נהרות בבל שם ישבנו
גם בכינו בזכרנו את ציון.
על ערבים בתוכה תלינו כנורותנו.
כי שם שאלונו שובנו דברי שיר
ותוללנו שמחה: שירו לנו משירי
ציון. איך נשיר את שיר ד׳ על
אדמת נכר.

אם אשכחך ירושלים· תשכח
ימיני. תדבק לשוני לחכי
אם לא אעלה את ירושלים על
ראש שמחתי.

זכור ד׳ לבני אדום את יום
ירושלים האומרים: ערו עד היסוד
בה. בת בבל השדודה. אשרי שישלם לך
את גמולך שגמלת לנו. אשרי שיאחז
ונפץ את עולליך אל הסלע!

ושוב אדפדף בדפים עתיקי המסרת
תפארת עמי וסכלו נקראים לי מהמה
לא עת היא לשכח מאומה - אעיר ואזכרה
דורות העבר מני דם רוויים ומדמע

שרדו בעריך גרמניה עקבות לא טשטשו
מימי עלילות הדמים טלא צהב ופוגרומים;
הזמן לא מחם במצוק ובסער לא תשו -
עתה לאורם המבריק הן נלך ונקמה.

*

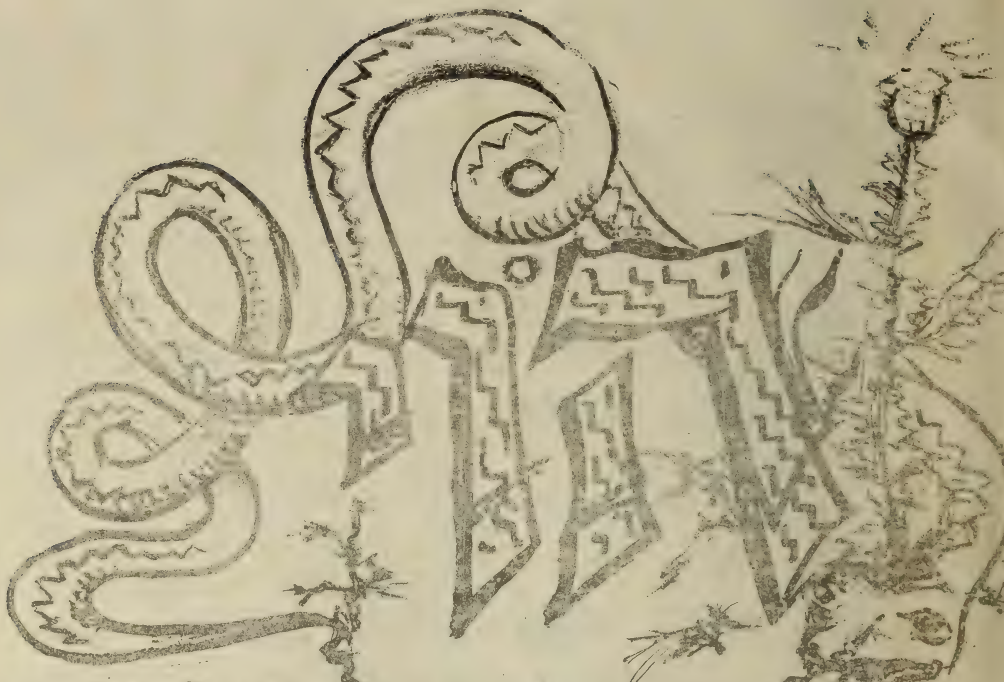
ועת כך אראה את שליבי צלב-הקרס ישחירו,
על זהר צורי עלמות מתהדקים למשלבת-
אזכור צלבניך הרסו וחמסו והבעירו
וסבא חקתי הם תלו בך עם כלב בצות...

על טהר נשמת אמהות וילדים שלשחת
השלכו בעמקי קרץ וקיוב-כחנק לגוע ;
אלי קדושים בורמידה ,מגנצה נטבחו-
מאום לא אשכח כי אזכורה-לתבוע לפרוע!

אותם ועצמך בבא יום הנקם עוד תספידי.
אתחול בשם ישו ענג את סבי עדי רצח
היום ירצחו ילדים יאנסו וישמידו
בשמך - ארור יהיה שמך עדי נצח!

לא עוד תטהרי מקלונך בדמעות אמותיך-
למחות קללת לאומים ודורות ולרגע;
לא עוד תכבי להבות בך בדם צאצאיך
בפרוץ אש הזעם בבא יום

לתבע - לפרע!

עִיר דָּמִים. כֻּלָּהּ כַּחַשׁ. קוֹל שׁוֹט וְקוֹל
רַעַשׁ אוֹפָן וְסוּס דֹּהֵר: וְלַהַב חֶרֶב וּבְרַק
חֲנִית: וְרֹב חָלָל וְכֹבֶד פָּגֶר.
גַּם הִיא לַגֹּלָה הָלְכָה בַשֶּׁבִי, גַּם עֹלָלֶיהָ
יְרֻטְּשׁוּ בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת וְכָל גְּדוֹלֶיהָ רֻתְּקוּ
בַזִּקִּים. כָּל מִבְצָרַיִךְ: אִם יָנוּעוּ וְנָפְלוּ.
הִנֵּה עַמֵּךְ נָשִׁים בְּקִרְבֵּךְ
לְאֹיְבַיִךְ פָּתוֹחַ נִפְתְּחוּ שַׁעֲרֵי אַרְצֵךְ אָכְלָה אֵשׁ
בְּרִיחָיִךְ. שָׁם תֹּאכְלֵךְ אֵשׁ תַּכְרִיתֵךְ חֶרֶב.
כֹּל שֹׁמְעֵי שִׁמְעֲךָ תָּקְעוּ כַף עָלֶיךָ. כִּי עַל מִי לֹא
עָבְרָה רָעָתְךָ תָּמִיד!

יזכור

את רבבות הנשמות
של אחינו ואחיותנו
שנכרתו בלא עתם, אשר
נפלו במערכות הקרב,
ואשר הופצצו והיו עשו בערי
הפרזות, אשר גועו ברעב ובצמא
במצור ובמצוק ואשר אבדו תחת
החרבות ועיי-המפלת.
אשר הוצאו להורג בראש כל חוצות
על לא עול בכפם, כי מזרע היהודים
המה. אשר הטבעו בגלים זידונים בדרכי
נדודיהם ובלבם חזון העליה למולדת.

יזכור עם ישראל, כי לא תם החזון, כי רבו
בין בניו ובנותיו ממשיכי מסורת הגבורה
אשר קדשו את שם ישראל וילחמו על כבוד
ישראל ובנפלם עד אחד בין חומות הגיטו
הבוער צוו לנו את האמונה בעם ישראל
ובחזון גאולתו

ונקיתי דמם לא נקיתי!

שפוך חמתך על הגויים אשר לא ידעוך ועל הממלכות אשר בשמך לא קראו כי אכלו את יעקב ואת נוהו השמו.

תהי טירתם נשמה, באהליהם אל יהי יושב!

לכו והכריזו ברחובות, בראשי הומיות דגלים נופפו: "יש משפט וגמול"

שמרו על בית הרוצח, באישון לילה מחלום תעתועיו יקיץ, יתגולל על מיצר יצועו. העמידו לוח שחור בחלונו, עליו באש זהם ירקה, חורה כתוב:
יש משפט וגמול!

ואל משכן העשוק באו פקודיו בפנת חשכו הגלמודה, הביאו לו צחוק רשע ובשורה קטנה לבשורה, בשורת נחומים: יש משפט וגמול

עברו בכל מדינות תבל, באיים רחוקים הודיעו וישמעו כל עמי הארץ:
משפט וגמול לכל

זאת השירה, אשר שרו נוטרים ומורדים ביום מסה:

אל נא תאמר: הנה דרכי האחרונה,
את אור היום הסתירו שמי העננה
זה יום נכספנו לו עוד יעל ויבוא
ומצעדנו עוד ירעים: אנחנו פה!

עוד יאיר השחר על יומנו אור יהל
גם הצורר יחלף תמונתו כמו צל
אך אם חלילה יאחר לבוא האור
כמו סיסמה יהא השיר מדור אל דור

מארץ התמר עד ירכתי כפורים
אנחנו פה במכאובות ויסורים
ובאשר טפת דמנו שם נגרה
שם ינוב עוד עזנו וחיותנו בגבורה

נכתב בדם, ולא בעופרת הוא נכתב
[illegible] ות צפור הדרור והמרחב
[illegible] ות נופלים [illegible] רוהו כל העם
[illegible] ונגנים בידם.

על כן, אל נא תאמר: דרכי האחרונה
את אור היום הסתירו שמי העננה
זה יום נכספנו לו עוד יעל ויבוא
ומצעדנו עוד ירעים:

אנחנו פה!

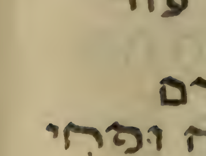
מי נתן למשיסה יעקב וישראל לבוזים.
ועתה אל תירא כי גאלתיך
כי תעבר במים ובנהרות לא ישטפוך
וכי תלך במו אש ולא תכוה ולהבה
לא תבער בך -
ממזרח אביא זרעך וממערב
אקבצך!

ציון הלא תשאלי לשלום אסיריך
דורשי שלומך והם יתר עדריך?
מים ומזרח ומצפון ותימן שלום
רחוק וקרוב שאי מכל עבריך!
איך יערב לי אכל ושתות בעת אחזה
כי יסחבו הכלבים את כפיריך?
או איך מאור יום יהיה מתוק לעיני
בעוד אראה בפי עורבים פגרי נשריך
הם השמחים לשלותך והכאבים
על שממותך ובוכים על שבריך
אשרי מחכה ויגיע ויראה עלות
אורך ויבקעו עלין שחריך!

היתה עלי יד ה׳ ויוציאני ברוח יהוה ויניחני בתוך
הבקעה והיא מלאה עצמות. והעבירני עליהם
סביב והנה רבות מאד על פני הבקעה והנה יבשות
מאד. ויאמר אלי: בן אדם, התחיינה העצמות
היבשות האלה? ואמר אדני יהוה, אתה ידעת!
ויאמר אלי: הנבא אל העצמות האלה ואמרת
אליהם: העצמות היבשות, שמעו דבר יהוה! כה
אמר אדני יהוה לעצמות האלה: הנה אני מביא
בכם רוח וחייתם, ונתתי עליכם גידים והעלתי
עליכם בשר, וקרמתי עליכם עור. ונתתי בכם
רוח וחייתם.
ונבאתי כאשר צויתי. ויהי קול כהנבאי והנה
רעש, ותקרבו עצם אל עצמו; וראיתי והנה
עליהם גידים ובשר עלה, ויקרם עליהם עור
מלמעלה ורוח אין בהם.
ויאמר אלי: הנבא אל הרוח, הנבא בן אדם
ואמרת אל הרוח: מארבע פנות באי הרוח ופחי
בהרוגים האלה ויחיו! והנבאתי כאשר צוני
ותבא בהם הרוח ויחיו ויעמדו על רגליהם, חיל
גדול מאד, מאד.
ויאמר אלי: בן - אדם, העצמות האלה, בית ישראל
המה. הנה אומרים: יבשו עצמותנו ואבדה
תקותנו, נגזרנו לנו!
לכן הנבא ואמרת אליהם: הנה אני פותח את
קברותיכם והעליתי אתכם מקברותיכם עמי,
והבאתי אתכם אל אדמת ישראל!

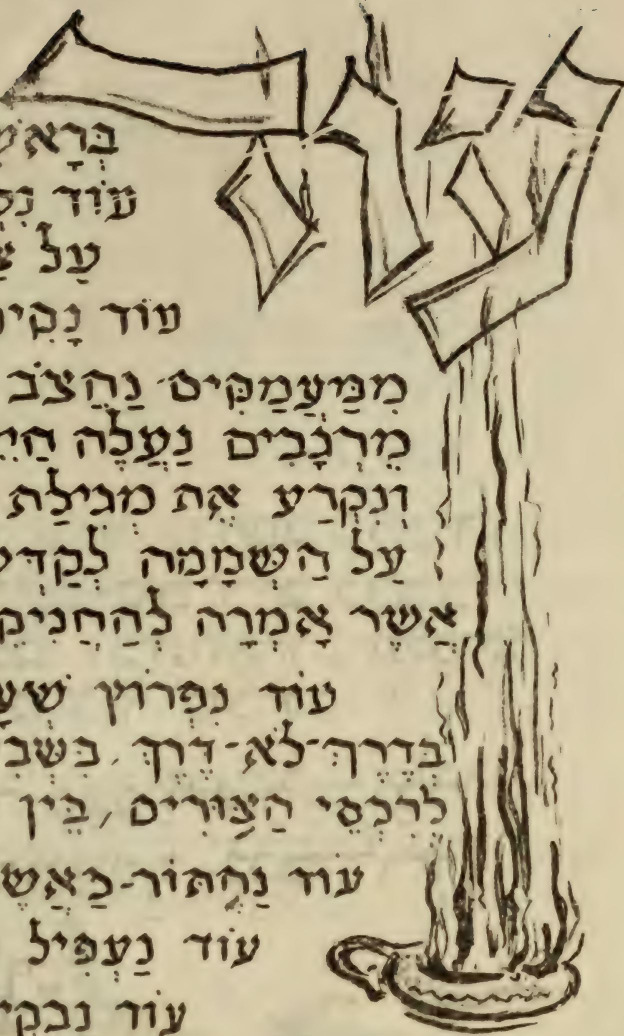
אם הררי נשף עלימו נערמו
לא דעכו עוד הניצוצות
לא תמו.

מהררי הנשף עוד נחצוב להבה,
מנקיקי ההרים - ספירים לרבבה
על קרקע העם ובהתהוות נשמתו
עוד תגה ותנוץ שירתו!

הוי הבו נא יחד לעבודה הגדולה
נגלה נא הררי הנשף - נגלה!

נַדְלִיק מַשּׂוּאוֹת
בְּרָאשֵׁי הֶהָרִים!
עוֹד נְסַלּוֹל דֶּרֶךְ לִרְדוּפִים
עַל צַוָּאר!
עוֹד נָקִים בַּיִת בְּעוֹלָם שֶׁטּוֹרֵף

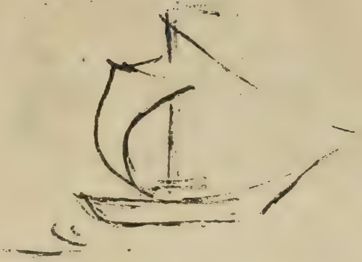
מִמַּעֲמַקִּים נַחְצֹב מַיִם,
מֵרְגָבִים נַעֲלֶה חַיִּים,
וְנִקְרַע אֶת מְגִלַּת הַזָּדוֹן, אֲשֶׁר גָּזְרָה
עַל הַשְּׁמָמָה לְקַדְּשָׁה, וְאֶת הַמְּזִמָּה
אֲשֶׁר אָמְרָה לְהַחֲנִיקֵנוּ - נָפֵר!

עוֹד נִפְרוֹץ שְׁעָרִים כַּאֲשֶׁר פָּרַצְנוּ
בְּדֶרֶךְ-לֹא-דֶרֶךְ, בִּשְׁבִיל-לֹא-שְׁבִיל, מֵעֵבֶר
לְרִכְסֵי הַצּוּרִים, בֵּין מִשְׁבְּרֵי יָם סוֹעֵר

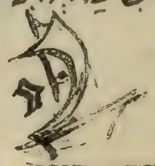
עוֹד נַחְתּוֹר-כַּאֲשֶׁר חָתַרְנוּ
עוֹד נַעְפִּיל כַּאֲשֶׁר הֶעְפַּלְנוּ
עוֹד נַבְקִיעַ כַּאֲשֶׁר הִבְקַעְנוּ.

כִּי רְבָבוֹת שִׁלְּחָה יוֹכֶבֶד תֵּבוֹת-גֹּמֶא עַל פְּנֵי
הַיַּמִּים - אֶרֶץ מֵינֶקֶת עִבְרִית
אֶל לִבָּהּ תְּאַמְּצֵן!

הִנְנִי

מֵבִיא אוֹתָם
מֵאֶרֶץ צָפוֹן
וְקִבַּצְתִּים מִיַּרְכְּתֵי־
אָרֶץ, בָּם עִוֵּר וּפִסֵּחַ,
הָרָה וְיוֹלֶדֶת יַחְדָּיו.
קָהָל גָּדוֹל יָשׁוּבוּ הֵנָּה,
בִּבְכִי יָבוֹאוּ וּבְתַחֲנוּנִים
אוֹבִילֵם. אוֹלִיכֵם אֶל נַחֲלֵי
מַיִם בְּדֶרֶךְ יָשָׁר, לֹא יִכָּשְׁלוּ בָהּ
וְהָפַכְתִּי אֶבְלָם לְשָׂשׂוֹן, וְנִחַמְתִּים
וְשִׂמַּחְתִּים מִיגוֹנָם!

כִּי הִנֵּה
הַחֹשֶׁךְ יְכַסֶּה אֶרֶץ וַעֲרָפֶל
לְאֻמִּים. שְׂאִי סָבִיב עֵינַיִךְ וּרְאִי: כֻּלָּם
נִקְבְּצוּ בָאוּ לָךְ. בָּנַיִךְ מֵרָחוֹק יָבוֹאוּ
וּבְנוֹתַיִךְ עַל צַד תֵּאָמַנָה. אָז תִּרְאִי
וְנָהַרְתְּ וּפָחַד וְרָחַב לְבָבֵךְ:
מִי אֵלֶּה כָּעָב תְּעוּפֶינָה וְכַיּוֹנִים אֶל
אֲרֻבֹּתֵיהֶן! כִּי לִי אִיִּים יְקַוּוּ וָאֳנִיּוֹת
תַּרְשִׁישׁ לְהָבִיא בָנַיִךְ מֵרָחוֹק
ופתחו שְׁעָרַיִךְ תָּמִיד, יוֹמָם וָלַיְלָה לֹא יִסָּגֵרוּ!

כי בוקע את חשכת מסלת מעש איתנים
לוחות אשר גמל, נשמעים פעמי
הנצחון.

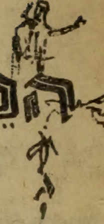
זאת מצעד צבא פועלים ואכרים בני-חורין
אשר חושלו בלהט אהבת מולדת
הנפשיה, למחוץ את קדקד חית הרהב
ולהדבירה במאורתה.

זאת אות ונס, הכיפה מחתרת עולה, על
בשורת עולם חדש ואביב עמים.

אלה חיילנו אשר הלכו מעבר לים, ויהי
לנו לגאון ולכת בלכתם, כי בשורת
נחומים ראשונה הביאו לאסירי עוני
ותקוה -

לכל אלה תרוננה שפתנו ברכה:
תחזקנה ידיכם!

הנה ימים באים ונגש חורש בקוצר
ודורך ענבים במושך הזרע.
ושבתי את שבות עמי
ישראל.
ובנו ערים נשמות וישבו
ונטעו כרמים ושתו את יינם
ועשו גנות ואכלו את פריהם
ונטעתים על אדמתם
ולא ינתשו עוד מעל
אדמתם.

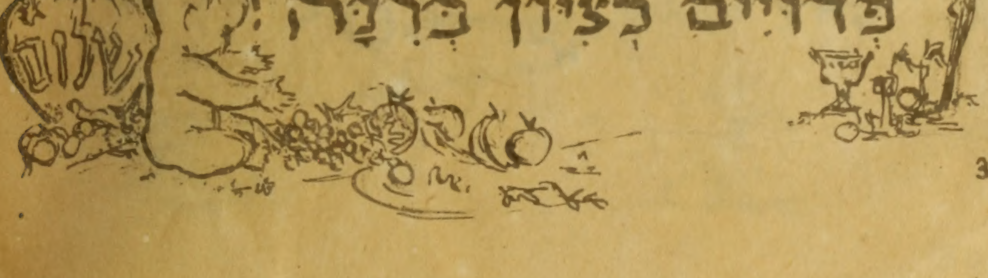
ברוך על הגפן ועל פרי הגפן
ועל ארץ חמדה טובה ורחבה
לאכל מפריה ולשבע מטובה.

ברוך על אשר גאלנו והגיענו
ללילה זה לשמח בו ולגיל ולהסב
בו יחד.

כן נגיע למועדים ולרגלים הבאים
לקראתנו בשלום, שמחים בבנין וששים
בעבודה ונשיר שיר חדש
על גאלתנו ועל פדות נפשנו.

חסל סדר פסח

כאשר זכינו לעשותו כן נזכה לסדר אותו
קרב יום ושבו
פדוים לציון ברנה!

מקורות:

א. החודש הזה..
שמות יב׳ב.

ב. הנה הסתו עבר.
שיר השירים ב׳ יא.

ג. תפילת טל

ד. הא לחמא עניא...
עפ״י ההגדה.

ה. ברוכה אדמה...

ו. הננו מוכנים לספר..
עריכה חדשה

ז. מה נשתנה, עבדים וכו׳
בנ״ל

ח. ויבא יוסף, ויקם וכו׳
בראשית מז א

ט. שמות א׳ ח׳

י. ושתה לך...
י. פרישמן: משה ותחפנס

יא-יג: שמות יד, יז

יד. פתע פתאום...
ביאליק - מתי מדבר

טו. כי אש עודה...
בעקבות דוח מהמחתרת

יח. מי יתן ראשי מים...
ירמיהו לא יד׳.

יט. על נהרות בבל...
תהילים קלז

כ. לתבוע - לפרוע
ל. רזניק (קובץ צום די״ג)

כא. הוי עיר דמים..
נחום ג׳

כב. שפוך חמתך.
תהלים עט ו, סט כו.

לכו והכריזו...
י. פרישמן - חזון התשבי

כג. שיר של פ.פ.א.
תרגם א.ש.

כד. מי נתן...
ישעיהו מב כד, מב כג.

כה. ציון, הלא תשאלי
ר׳ יהודה הלוי

כו. היתה עלי..
יחזקאל ל״ז

כז. אם הררי נשף..
ביאליק. למתנדבים בעם

כח, ל: עריכה חדשה

כט. הנני מביא. ירמיהו

כי הנה החושך..
ישעיהו. ס׳

לא. הנה ימים באים...
עמוס ט׳ יג׳

בהוצאת ועדת הרכזים של „השומר הצעיר"
מהדורה ג/פסח תש״ה.

1945